Европска комисија објавила јесењи круг макроекономских пројекција, укључујући и пројекције за земље кандидате

Европска комисија (ЕК) је 17. 11. 2026. године објавила извјештај о јесењем кругу пројекција за 2026. годину[1]. Претпоставке за пројекције и прелиминарне пројекције за земље кандидате се дискутују с представницима земаља кандидата, у правилу централне банке и министарства финансија, на радним састанцима у Бриселу мјесец дана прије објаве пољећног и јесењег круга средњорочних макроекономских пројекција. Посљедично, и календар објаве средњорочних макроекономских пројекција Централне банке Босне и Херцеговине (ЦББиХ) је усклађен с календаром објаве ЕК.

Експертски састанци на хоризонталном нивоу, на тему макроекономских пројекција, служе да би се, у отвореној атмосфери, дискутовало о очекивањима ЕК у вези с глобалном економијом, и макроекономским трендовима ЕУ. На билатералним састанцима између представника ЕК и земаља кандидата за чланство се разговара о макроекономским трендовима у земљи кандидату и ефектима глобалних и трендова у ЕУ на економију земље кандидата. На билатералним састанцима се суочавају прелиминарне пројекције ЕК и представника институција земље кандидата, и дискутује се о евентуалним различитим погледима ЕК, монетарних и фискалних власти земље у погледу тренутног стања и очекиваних трендова у кључним макроекономским категоријама. У том смислу, битно је разумјети да је мало вјероватно да ће све пројекције, по свим категоријама бити идентичне. Међутим, битна је усклађеност путање пројекција, да разлике у нивоима нису значајне, те да постоји конзистентност у трендовима између макроекономских варијабли. У суштини, желе се упоредити виђења ЕК, монетарне и фискалне политике у погледу макроекономских трендова земље кандидата у средњем року.

Табела 1 испод даје приказ пројекција стопа раста реалног БДП-а, компоненти БДП-а, и инфлације за Босну и Херцеговину, за период 2026 – 2028. година, а коју су објавиле ЕК и ЦББиХ[2]. И ЦББиХ и ЕК ревидирале су навише и пројекције економског раста и

[1] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2026-economic-forecast-shows-continued-growth-amid-higher-inflation_en

[2] https://www.cbbh.ba/press/ShowNews/1824?lang=bs

инфлације за 2026. годину, у односу на прољећни круг пројекција, и врло су усклађене у погледу нивоа. У оба извјештаја се наглашава ризик да би инфлација могла бити додатно ревидирана навише, али и да су смањење продуктивности и трендови на тржишту рада неки од кључних разлога релативно скромног очекиваног привредног раста у средњем року.

Табела 1: Поређење јесењег круга пројекција ЕК за БиХ и пројекција ЦББиХ

	годишње промјене, %					
	2026	2027	2028	2026	2027	2028
БДП	**2,3**	**2,5**	**2,5**	**2,3**	**3,2**	**3,5**
Лична потрошња	3,0	2,5	2,3	2,3	2,4	1,7
Јавна потрошња	3,0	2,5	2,0	2,4	2,0	1,5
Инвестиције	4,0	3,0	3,5	3,1	5,2	4,6
Извоз	3,0	2,7	2,5	2,6	6,6	4,8
Увоз	4,4	2,5	2,3	2,9	5,3	2,2
Инфлација потрошачких ц	**5,0**	**3,7**	**2,0**	**5,1**	**2,8**	**2,3**

Извор: ЦББиХ, ЕК.

У погледу наредне двије године, не очекује се значајно убрзавање економског раста, иако је ЦББиХ, тренутно, нешто оптимистичнија. У моделу који је развила и користи ЦББиХ, који је иста врста економетријског модела који користи ЕК, фискални сектор је егзогенизован. Другим ријечима, модел не производи пројекције фискалних варијабли, првенствено јавне потрошње и јавних инвестиција (које су саставни дио инвестиција у табели изнад), него преузима вриједности из Глобалног фискалног оквира, који понекад и значајно касни с објавом. Посљедично, стопе годишњих промјена у јавној потрошњи, а донекле и инвестицијама се могу значајно разликовати. Поред очекивања нешто снажнијег раста личне потрошње (мада, треба имати у виду да разлика није нити у једној години пројекцијског хоризонта нити један процентни поен), ЕК очекује нешто слабији раст инвестиција, у односу на пројекције ЦББиХ. ЦББиХ, с друге стране, очекује релативно уједначен прилив страних инвестиција и интензивирање домаћих приватних инвестиција, што ће резултирати растом извоза, који је додатно потпомогнут очекиваним јачањем економске активности у земљама главним трговинским партнерима. У односу на ЕК, у ЦББиХ очекујемо нешто снажнији увоз, који обухвата и увоз ради дораде и додатне обраде, ради поновног извоза.

Укратко, основни пројекциони наративи у ЕК и ЦББиХ не резултирају дивергентним трендовима у очекиваним трендовима у макроекономским варијаблама, нити значајним одступањима у погледу процијењеног интензитета економске активности. ЕК очекује да ће инфлација у БиХ бити нешто виша у односу на пројекције ЦББиХ у 2027. години. С јесењим кругом средњорочних макроекономских пројекција, ЦББиХ је искомуницирала како су фактори који би могли резултирати корекцијом пројекције инфлације за 2027. годину већ с пролећним кругом пројекција знатно изражени. С вишом инфлацијом потрошачких цијена, извјесно је да ће дефлатори за неке од компоненти БДП-а бити ревидирани навише, што би могло приближити ЦББиХ пројекције економске активност и за 2027. и 2028. годину нивоима које је управо објавила ЕК. Додатни фактор који би могао резултирати растом произвођачких цијена у БиХ је даљњи раст номиналних плата, али и трошкова електричне енергије, што би могло додатно снизити пројициране стопе раста извоза у пролећном кругу пројекција ЦББиХ. Посљедично, стопа раста реалног БДП-а би додатно конвергирала ка стопи коју је управо објавила ЕК.